

Täysistunto

Tiistai 7.11.2023 klo 18.14—20.24

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan sekä ajoneuvon vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivaksi muuntamisen määräaikaisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 25/2023 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 3/2023 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö LiVM 3/2023 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Yleiskeskustelu, puheenjohtaja Ovaska, olkaa hyvä.

Keskustelu

20.18 **Jouni Ovaska kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Liikenne- ja viestintävaliokunta on saanut valmiiksi mietintönsä vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivien ajoneuvojen hankinta- ja muuntotukea koskevasta hallituksen esityksestä HE 25/2023. Esityksessä ehdotetaan kansalliseen sääntelyyn muutoksia EU:n valtioneuvoston päätösten perusteella tehtyistä muutoksista johtuen. Lisäksi laista ehdotetaan poistettavaksi sellaisia ajoneuvojen hankintaan ja muuttamiseen liittyviä tukimuotoja, joiden hakuaika on päättynyt ja joihin ei ole käytettävissä uutta määrärahaa. Esitys liittyy valtion vuoden 23 toiseen lisätalousarvioesitykseen, ja esityksellä ei ole valtion menoja lisääviä vaikutuksia.

Valiokunta pitää mietinnössään ajoneuvokannan uudistumista vähäpäästöisemmäksi erittäin tärkeänä ja valtioneuvoston yhtenä keskeisenä kannustimena tässä kehityksessä. Valiokunta katsoo, että vedyn liikennekäytön yleistymiseksi on hyvä, että lakiin ehdotetaan hankintatukea vetykäyttöisten paketti- ja kuorma-autojen hankintaan.

Arvoisa puhemies! Valiokunta pitää hallituksen esitystä tässä vaiheessa tarpeellisenä ja puoltaa esityksen hyväksymistä eräin teknisluonteisin muutoksin. Lisäksi valiokunta on jatkanut saamansa selvityksen perusteella määräaikaisen lain voimassaoloaikaan vuoden 26 lopusta vuoden 28 loppuun saakka. Valiokunta kuitenkin katsoo, että hankinta- ja muuntotukea koskevassa sääntelyssä voisi olla jatkossa tarkoituksenmukaista säilyttää eri tukivaihtoehtoja lain tasolla siitakin huolimatta, että uusia määrärahoja ei ole toistaiseksi käytettävissä. Eri vaihtoehtojen säilyttäminen lainsäädännössä helpottaisi tukien uudelleen käyttöönottoa, mikäli määrärahoja on myöhemmin taas käytettävissä ja mikäli tukien myöntäminen katsotaan myöhemmässä vaiheessa tarkoituksenmukaiseksi.

Valiokunta pitää mietinnössään kansalaisten sosiaalisen oikeudenmukaisuuden toteuttamista tärkeänä hankinta- ja muuntotukea koskevia ratkaisuja tehtäessä. Lisäksi valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että eri tukimuotojen vaikutuksia vähäpäästöisempien ajoneuvojen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2023 vp

yleistymiseen seurataan jatkossakin tiiviisti ja arvioidaan samalla mahdollisten uusien tukien tarvetta.

Arvoisa puhemies! Valiokunta ehdottaa mietinnössään eduskunnan hyväksyttäväksi yhden lausuman, jonka mukaan eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle esityksen, jolla lainsäädäntöön palautetaan mahdollisuus kaasu- ja etanolikonversioiden muuntotukiin. — Valiokunnan mietintö on yksimielinen.

Aivan lopuksi, arvoisa puhemies, menen kohtaan seitsemän: ministeriön rooli lainsäätämisen prosessissa. Kohdassa seitsemän valiokunta toteaa: ”Valiokunta kiinnittää liikenne- ja viestintäministeriön johdon vakavaa huomiota valiokunnan tiedonsaantioikeuteen ja ministeriön rooliin ja vastuisiin lainvalmistelusta vastaavana toimijana myös lainsäätämisen prosessin eduskuntakäsittelyn aikana.” Esityksen valiokuntakäsittelyn yhteydessä oli tilanne, jossa valiokunta halusi tehdä eräitä muutoksia esitykseen ja nämä pyynnöt on lähetetty ministeriölle, mutta ministeriö ei toimittanut valiokunnan pyytämiä pykälämuutoksia. Koska kyse on budjettilaista ja on kiire, niin emme lähteneet perustuslain 47.2 mukaisiin toimenpiteisiin, mutta tähän asiaan on syytä palata puhemiesneuvostossa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mikkonen, Anna-Kristiina.

20.21 Anna-Kristiina Mikkonen sd: Arvoisa rouva puhemies! Ajoneuvokannan uudistaminen vähäpäästöisemmäksi on erittäin tärkeää. Valtion tuet ovat tässä yhtenä keskeisenä kannustimena siihen kehitykseen.

Kuten liikenne- ja viestintävaliokunnan arvoisa puheenjohtaja, edustaja Ovaska, kertoi, on liikenne- ja viestintävaliokunta parlamentaarisessa sovussaan päättänyt esittää lausumaehdotusta, että eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle esityksen, jolla lainsäädäntöön palautetaan mahdollisuus kaasu- ja etanolikonversioiden muuntotukiin.

Arvoisa puhemies! Kansalaisten sosiaalisen oikeudenmukaisuuden toteutuminen on tärkeää hankinta- ja muuntotukia koskevia ratkaisuja tehtäessä. Eri tukimuotojen vaikutuksia vähäpäästöisempien ajoneuvojen yleistymiseen on syytä jatkossakin seurata tiiviisti ja arvioida samalla mahdollisten uusien tukien tarvetta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten vielä edustaja Ovaska.

20.22 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa puhemies! Haluan loppuun todeta, että kyllä se on sillä tavalla, että hallitus nauttii eduskunnan luottamusta, ja ei voida ajatella sillä tavalla, että eduskunnan pitää nauttia liikenne- ja viestintäministerin tai -ministeriön luottamusta. Tässä oli todella räikeä epäkohta, mitä nyt valiokunnassa on tapahtunut, ja tällaista käyttäytymistä ei todellakaan voi ministeriön suunnasta tulla. Siitä syystä kiitän hallitus- ja oppositiopuolueita, että tämä ponsi, tämä lausuma, saatiin yhdessä hyväksyttyä muistuttamaan siitä, että eduskunta kuitenkin loppuvaiheessa päättää, miten lait tässä talossa hyväksytään.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 25/2023 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisälön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.